

جمهوری مستقر تعمیم داد. شاهد عقلانی هم که شورای نگهبان این کار را انجام دهد، نداریم. احتمال وقوع این موارد خیلی بعید است. اگر هم قرار بود نهی اتفاق بیفتد، نهی احمدی نژاد اتفاق نمی افتاد؛ چون بزرگ ترین رقیب روحانی احمدی نژاد بود و با نهی آقای احمدی نژاد، راه برای آقای روحانی باز شد. به اعتقاد من عامل تعیین کننده در انتخابات آتی عملکرد خود آقای روحانی است. احتمال هایی نظیر نهی، رد صلاحیت و انصراف بسیار ضعیف است. به نظر من عملکرد آقای روحانی در مجموع برای مردم آنقدر افتخار کننده نیست که برای بار دوم به او رأی بدهند. من اصلاً راجع به تهران صحبت نمی کنم. چون به لحاظ سیاسی بین شهرهای بزرگ و شهرستان های کوچک مافصله زیادی وجود دارد؛ عین همین داستان در سال ۸۸ خودش را نشان داد و باعث آن اتفاقات شد. ما الان درباره تمام کشور صحبت می کنیم. به اعتقاد من انتخابات سال آینده رقابتی و قابل پیش بینی نخواهد بود، مگر اینکه رقیبایی کنار روحانی قرار بگیرند که مردم با وجود رضایت نداشتن از عملکرد روحانی، باز هم ایشان را ترجیح بدهند.

آقای دهقان شما عمده تفاوت انتخابات سال آینده را با انتخابات گذشته در چه می بینید؟

غلامعلی دهقان: من هم معتقدم انتخابات آتی، رقابتی خواهد بود. اما به صحبت های آقای ایمانی هم نقد دارم. در سال ۶۰ فاصله رأی ایجابی و سلبی حضرت آیت الله خامنه ای ۱۷ میلیون بود و در سال ۶۴ فاصله ۱۴ میلیون شد. در سال ۶۸ فاصله رأی ایجابی و سلبی آقای هاشمی ۱۷ میلیون بود اما این فاصله در سال ۷۲ در رقابتی کمرنگ با احمد توکل، ۱۰ میلیون می شود. فاصله رأی ایجابی و سلبی رئیس دولت اصلاحات در سال ۷۶، ۱۲ میلیون بود و این فاصله در سال ۸۰ حفظ شد. زیرا هم رأی ایجابی و هم رأی سلبی شان اندکی افزایش داشت. فاصله رأی ایجابی و سلبی احمدی نژاد در مرحله دوم انتخابات سال ۸۴، ۷ میلیون رأی بود. در انتخابات سال ۸۸ - فارغ از حرف و حدیث ها - این فاصله ۱۰ میلیون شد. در انتخابات ۹۲ آقای روحانی کمی بالاتر از ۱۸ میلیون رأی آورد و رأی سلبی

خرداد سال گذشته بواسطه عملکرد ایشان وضعیت بهتری دارد. هر سه بزرگوار اشاره کردید انتخابات سال آینده قطعی رقابتی خواهد بود. انتخابات رقابتی لابد از داشتن حداقل دو نامزد قدر است. کمتر از سه ماه دیگر انتخابات برگزار می شود اما طیف مقابل آقای روحانی کاندیدای شاخصی معرفی نکرده اند. اصلاح طلبان اعلام کرده اند از روحانی حمایت خواهند کرد، اما برخی طیف های بر اساس استدلالی که آقای حق شناس به آن اشاره کردند معتقد هستند باید کاندیدای پوششی معرفی شود تا روحانی در مناظره ها تنها نباشد و بعد هم به نفع ایشان کنار بکشند. سؤال اینجاست چرا حداقل اردوگاه انتخاباتی رقیب آقای روحانی، تا به حال نامزدی معرفی نکرده است؟ گمانه ای که مطرح شده این است که اصولگرایان یا کاندیدایی ندارند که برای رقابت با روحانی و پیروزی بروی راداشته باشد یا اصولگرایانی که چنین ظرفیتی دارند، به خاطر ریسک بالا حاضر به ورود به عرصه نیستند.

حق شناس: در رابطه با بخشی از صحبت های آقای ایمانی نکته ای عرض کنم و بعد به این سؤال جواب بدهم. آقای ایمانی تأکید کردند رأی تهران و رأی کل کشور یکی نیست، در انتخابات ۹۲ آقای روحانی از ۳۱ استان ۲۸ استان رأی اول را آورد. یعنی همان نسبتی که در تهران بود، در ایلام، سیستان و بلوچستان، خراسان،

حق شناس: به اعتقاد بنده انتخاباتی که در سال ۹۶ داریم، رقابتی و غیر قابل پیش بینی است و شاهد ترکیب انتخابات ۸۸ (دور دوم احمدی نژاد) و ۸۰ (دور دوم اصلاحات) خواهیم بود. پیش بینی بنده این است نامزدهایی که مقابل رئیس جمهوری مستقر به میدان خواهند آمد، تعداد قابل توجهی خواهند بود

و ماندران هم بود. روحانی در ۳ استان چهارمحال و بختیاری، خوزستان و کهگیلویه و بویر احمد رأی اول را نیاورد که آنجا هم بر اساس مسائل قومیتی به آقای محسن رضایی رأی دادند. این نشان می دهد جامعه ما به خاطر گستره رسانه ها و دسترسی عموم مردم به عناصر آگاهی بخش متحول شده است. الان در کشور حداقل ۴۰ میلیون تلفن همراه هوشمند و ۹۳ میلیون خط تلفن همراه داریم. این ها در تمام کشور توزیع شده است. امروز در روستاهای دور افتاده، هم تلفن همراه است و هم ماهواره. به همان نسبتی که در تهران، «بی بی سی» و «من و تو» می بینند، آنجا هم می بینند. شبکه های دسترسی به آخرین خبرها و اطلاعات به گونه ای است که حتی کسی که در تهران در خیابان جمهوری نشسته و اگر از پنجره نگاه می کرد پلاسکورا می دید، خبر آتش گرفتن این ساختمان را از «بی بی سی» می شنود. به هر حال نسبت ها اصلاً این گونه نیست که آقای ایمانی فرمودند. بیشترین نسبت جمعیتی که در انتخابات اخیر به روحانی رأی داد سیستان و بلوچستان بود (۷۳/۳۰ درصد) نه تهران. شاهرودی ها با سمنانی ها دعوی صد ساله دارند و از قبل از انقلاب هم مشکل داشتند. آقای روحانی سمنانی است اما در سمنان ۵۱ درصد رأی آورد در شاهرود ۵۵ درصد. عنصر سیاست، عنصر حاکم در انتخابات است و نمی شود آن را کمرنگ بکنیم. البته من هم قبول دارم در انتخابات پایان دولت اول هاشمی، رئیس دولت اصلاحات، احمدی نژاد و روحانی ۴ سال عملکرد اضافه می شود. من معتقدم آقای روحانی اصلاً رقیب ندارد؛ مهم ترین و بزرگ ترین رقیبش خودش است. اگر آقای روحانی در دوره آینده با مشکل رأی روبه رو شود از هیچ کس جز خودش و مجموعه دوستانش لطمه نخورده است. متأسفانه دولت آقای روحانی یکی از ناتوان ترین دولت های بعد از انقلاب، در دفاع از خودش است؛ نمی تواند از خود دفاع کند. دستاوردهای کم نداشته است اما نمی دانم چرا زبانش در دفاعش از خود، الکن است.

این یکی از بدبختی های این دولت است. من همچنان بر نظر اول خود هستم که انتخابات سال ۸۸ قابل پیش بینی نبود. البته برخی دوستان پیش بینی هایی کرده بودند؛ کم اینکه کیهان پیش بینی کرد احمدی نژاد ۲۴ میلیون رأی می آورد. اما آیا نخبگان هم همین نگاه را داشتند؟ یکی از بخش هایی که رأی دهندگان را هدایت می کند، قیاس است. الان متأسفانه فضا کاملاً غبار آلود است و حتی روحانی اعلام کاندیداتوری نکرده است. فقط در اصولگرایان و اصلاح طلبان ابهام نداریم. تنها آقای میرسلیم اعلام حضور کرده اند. حزب «اعتدال و توسعه» هم اعلام کرد که نامزد ما آقای روحانی است، اما آقای روحانی هنوز اعلام نکرده است قصد کاندیداتوری دارد. باید هر چه زودتر این مسأله روشن شود تا فضا شفاف تر شود.

آقای ایمانی اصولگرایان یا کاندیدایی که یارای رقابت با روحانی و پیروزی بروی راداشته باشد، ندارند یا اصولگرایانی که چنین ظرفیتی دارند حاضر به ورود به عرصه نیستند؟

ایمانی: احتیاج نیست جلوی آقای روحانی نامزد قدری باشد؛ آقای روحانی به رقیب قدرتمند احتیاج ندارد؛ زیرا چه خوشمان بیاید چه خوشمان نیاید ممکن است با رقبای معمولی هم صحنه را واگذارد. در سال ۷۶، تا یک هفته قبل از انتخابات، رئیس دولت اصلاحات اصلاً رقیب جدی و قدری برای آقای ناطق نوری نبود. در سال ۸۴ نیز آقای احمدی نژاد اصلاً چهره مطرحی نبود؛ اما کار به آنجا رسید که در دور دوم با هاشمی رفسنجانی رقابت کرد و شد رئیس

دهقان: آنچه در انتخابات ۹۲ اتفاق افتاد، یعنی اتحاد نانوخته اصلاح طلبان و اعتدالیون در مجلس شورای اسلامی ۷ اسفند ۹۴ ضلع سومی پیدا کرد و بخشی از اصولگرایان که ما اصطلاحاً آنها را اصولگرایان معتدل یا اعتدالی می نامیم به آن اضافه شد. به نظر می رسد این ائتلاف سه گانه بیش از گذشته به هم نزدیک خواهند شد، چون موفق بودند

نمود. پس در سال ۹۶ دنبال رقیب قدر نگرید. عملکرد آقای روحانی را هم اضافه کنید. من هم قبول دارم رقیب روحانی، عملکرد خودش است. اصولگرایان در این رقابت برای پیروزی یک چهره سرشناس نمی خواهند، ممکن است یک استاد دانشگاه بیاید؛ خوب صحبت کند؛ خیلی هم سابقه سیاسی نداشته باشد و یک شگفتی بیافریند.

اصولگرایان همین «استاد دانشگاهی که خوب صحبت کند و خیلی هم سیاسی نباشد و رأی جذب کند» را هنوز معرفی نکرده اند.

ایمانی: متأسفانه فضای سیاسی کشور سبب شده هم اصلاح طلبان و هم اصولگرایان با احتیاط وارد این میدان شوند؛ جامعه ما آمادگی دارد شخصیت هایش را بسرعت از صحنه به در برده و به عبارتی له شان کند. فکر می کنم همه با نوعی احتیاط و محافظه کاری فکر می کنند اگر نامزد انتخاباتی را در اسفند معرفی کنند در فاصله سه ماه مانده تا انتخابات، ۳ هزار مسأله درباره اش مطرح شود. به خاطر همین گذاشته اند در روزهای آخر نامزد معرفی کنند تا آسیب پذیری اش کمتر شود؛ چنانکه «جبهه مردمی» اعلام کرده در اردیبهشت ماه نامزد معرفی می کند.

حق شناس: شما عضو این «جبهه» هستید؟

ایمانی: عضو نیستم اما کمک می کنم. دوسه هفته مانده به انتخابات نامزدان را معرفی می کنیم. در اصلاح طلبان هم همین موضوع صادق است. آقای روحانی الان باید اعلام کند. نکته دیگری که آقای حق شناس مطرح کردند، نیز درست است؛ آقای روحانی در بعد رسانه ای ضعیف عمل کرد و چوبش را هم خواهد خورد. علاوه بر این من معتقدم عملکرد دولت هم در رأی مردم تأثیر گذار خواهد بود. عملکرد دولت ناظر به چند موضوع است و من معتقدم در صحنه زندگی عادی مردم، اتفاق ویژه ای در این دولت نیفتاده است تا مردم را مجاب کند به روحانی فرصت دوباره بدهند. صحنه زندگی